

Sygn. akt VI ACa 692/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Ksenia Sobolewska – Filcek (spr.)

Sędzia SA – Aleksandra Kempczyńska

Sędzia SO del. – Tomasz Szanciło

Protokolant: – sekr.sądowy Paulina Czajka

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w P.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

z udziałem zainteresowanego (...) Sp. z o.o. w W.

o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej

na skutek apelacji zainteresowanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 16 marca 2015 r.

sygn. akt XVII AmE 146/14

I. oddala apelację;

II. zasądza od (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz (...) Sp. z o.o. w P. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

III.

Sygn. akt VI ACa 692/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 grudnia 2009 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, po rozpatrzeniu wniosku Elektrowni (...) sp. z o.o. w S. z dnia 21 maja 2008 r. o rozstrzygnięcie w trybie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (2012. (...).j.t., dalej - p.e.) sporu z (...) sp. z o.o. w P., dotyczącego ustalenia treści umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej (...):

1. orzekł zawarcie pomiędzy Elektrowniami (...) sp. z o.o. z w S. a (...) sp. z o.o. w P. umowy o przyłączenie (...) do sieci elektroenergetycznej spółki (...);
2. odmówił nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W uzasadnieniu decyzji organ regulacyjny stwierdził, że jest właściwy do rozstrzygnięcia sprawy ponieważ dotyczy ona sporu co do zawarcia umowy o przyłączenie farmy wiatrowej do sieci elektroenergetycznej. Wskazał, że fakt fizycznego wybudowania farmy wiatrowej nie jest koniecznym warunkiem zawarcia umowy przyłączeniowej, ponieważ taki kontrakt nie stanowi etapu finalnego procesu inwestycyjnego. Podkreślił, że opłata za przyłączenie powinna być ustalana na podstawie rzeczywistych nakładów na budowę przyłącza, bez uwzględniania nakładów na rozbudowę niezbędnej do przyłączenia sieci Przedsiębiorstwa energetycznego. Stwierdził, że rozstrzygając spór bierze pod uwagę szerszy kontekst gospodarczy, wiążący się z zaspokojeniem potrzeb energetycznych, a nie tylko interes strony. Do decyzji załączono umowę między powodem i zainteresowanym o treści ustalonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł powód - (...) S.A. w P. zarzucając zaskarżonemu rozstrzygnięciu:

- naruszenie art. 7 ust. 1 p.e. polegające na przyjęciu, że wynikający z tego przepisu publicznoprawny obowiązek zawierania umowy o przyłączenie dotyczy również przyłączania innych przedsiębiorstw energetycznych, tj. wytwórców oraz – w konsekwencji – naruszenie art. 8 ust. 1 p.e. w zw. z art. 23 ust. 2 pkt 12 p.e. i w zw. z art. 7 ust. 1 p.e. poprzez jego wykładnię przyjmującą, że Prezes URE ma kompetencję do orzeczenia w sprawie zawarcia spornej umowy;

- naruszenie art. 77 § 1 k.p.a. w zw. z art. 75 § 1 k.p.a. w zw. z art. 30 ust. 1 p.e. poprzez ich niezastosowanie, polegające na nieprzeprowadzeniu postępowania dowodowego na okoliczność: istnienia technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia, posiadania przez zainteresowanego tytułu prawnego do korzystania z obiektu przyłączanego oraz spełnienia przez zainteresowanego warunków przyłączenia do sieci i odbioru;

- naruszenie art. 7 ust. 1 p.e. oraz art. 7 ust. 3 p.e. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na bezpodstawnym, zdaniem powoda, orzeczeniu zawarcia umowy o przyłączenie w sytuacji, w której w toku postępowania administracyjnego nie ustalono spełnienia przesłanek powstania publicznoprawnego obowiązku zawarcia umowy o przyłączenie, tj. istnienia technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia, spełnienia przez zainteresowanego warunków przyłączenia do sieci i odbioru, istnienia obiektu przyłączanego oraz posiadania przez zainteresowanego praw do korzystania z obiektu;

- naruszenie art. 7 ust. 2 p.e. poprzez jego niezastosowanie, polegające na orzeczeniu zawarcia umowy o przyłączenie nie zawierającej elementów przedmiotowo istotnych, tj. (i) nie zawierającej postanowień dotyczących lokalizacji układu pomiarowo-rozliczeniowego oraz jego parametrów, warunków udostępnienia przedsiębiorstwu energetycznemu nieruchomości należącej do podmiotu przyłączanego w celu budowy lub rozbudowy sieci niezbędnej do realizacji przyłączenia, wysokości opłaty przyłączeniowej w sytuacji, gdy projektowane odnawialne źródło energii ((...)) nie powstanie oraz (ii) zawierającej niepełną regulację odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym w szczególności w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej zainteresowanego;

- naruszenie art. 487 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na orzeczeniu o zawarciu umowy o przyłączenie o treści niezgodnej z zasadą ekwiwalentności oraz nieregulującej w sposób pełny stosunku prawnego mającego łączyć (...) oraz zainteresowanego, w szczególności poprzez orzeczenie zawarcia umowy o przyłączenie, w której główne obciążenia oraz ryzyka leżą po stronie (...), jako że umowa: a) nie określa wzajemnych rozliczeń stron w przypadku, w którym zainteresowany, wskutek nieuzyskania koncesji, nie rozpocznie działalności jako przedsiębiorca energetyczny wytwórca; b) nakłada na (...) obowiązek dokonania przyłączenia w zbyt krótkim terminie trzydziestu miesięcy od dnia zawarcia umowy; c) nie nakłada na zainteresowanego obowiązku przedłożenia gwarancji bankowej pokrywającej roszczenie (...) o zwrot kosztów pozostałych prac niezbędnych do realizacji przyłączenia, a nakłada na (...) obowiązek poniesienia kosztów rozbudowy i innych kosztów przyłączenia, podczas gdy zainteresowany ma ponieść jedynie koszty budowy stacji transformatorowej i czynności powiązanych; d) nakłada na (...) bezwarunkowy obowiązek wykonania prac niezbędnych do realizacji przyłączenia, podczas gdy obowiązek zapłaty przez zainteresowanego opłaty za przyłączenie jest uzależniony od powstania i przyłączenia odnawialnego źródła energii; e) nakłada na (...) obowiązek zapłaty kary umownej z tytułu przekroczenia terminu przyłączenia (...), nie określając jednak kwoty kary umownej; f)

nie nakłada na zainteresowanego obowiązku uzyskania oraz przedłożenia koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej jako przesłanki koniecznej przystąpienia do realizacji przyłączenia przez powoda.

- orzeczenie zawarcia umowy, której wykonanie skutkować będzie naruszeniem przez (...) warunków wykonywania działalności koncesjonowanej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej (art. 3 pkt 5 p.e. i art. 3 pkt 23 p.e.), naruszeniem zakazu subsydiowania skrośnego (art. 44 ust. 1 p.e. i art. 3 pkt 32 p.e.) oraz naruszeniem obowiązku równego traktowania odbiorców (art. 3 pkt 21 p.e., art. 9d ust. 4 p.e. i art. 45 ust. 1 pkt 1 p.e.).

- naruszenie art. 387 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie, polegające na orzeczeniu zawarcia umowy o przyłączenie, pomimo stwierdzenia przez Prezesa URE, że obiekt przyłączany (odnawialne źródło energii) nie istnieje, a sieć dystrybucyjna nie jest w stanie dokonywać odbioru energii wytwarzanej przez zainteresowanego,

- naruszenie art. 483 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie, polegające na zastrzeżeniu w § 9 ust. 4 umowy o przyłączenie kary umownej w wysokości niewspółmiernie niskiej do prawdopodobnej wysokości szkody, przez co kara umowna nie spełnia funkcji odszkodowawczej,

- naruszenie art. 490 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie, polegające na orzeczeniu zawarcia umowy o przyłączenie, która narusza prawo strony umowy wzajemnej do wstrzymania się ze spełnieniem świadczenia, jeżeli spełnienie świadczenia przez drugą stronę jest wątpliwe z uwagi na jej stan majątkowy,

- naruszenie art. 7 ust. 3 p.e. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji, gdy w świetle stanu faktycznego ustalonego przez Prezesa URE zainteresowany nie ma tytułu prawnego do korzystania z obiektu (farmy wiatrowej), która miała być przyłączana do sieci, w związku z tym, że wskazany obiekt na chwilę obecną nie istnieje,

- naruszenie art. 7 ust. 5 Dyrektywy 2001/77/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych poprzez jego niezastosowanie, polegające na orzeczeniu zawarcia umowy, bez uwzględnienia interesów innych zainteresowanych przyłączeniem, w sytuacji, gdy z okoliczności sprawy wynika, że przyłączenie zainteresowanego może pozbawić możliwości przyłączenia innych podmiotów, w szczególności wobec braku wskazania, jakimi kryteriami kierował się organ przy wydawaniu decyzji oraz czy kryteria te spełniają wymogi wynikające z art. 7 ust. 5 Dyrektywy,

- naruszenie art. 45 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 1 ust. 2 p.e. oraz w zw. z art. 9d ust. 4 p.e. poprzez jego niezastosowanie, polegające na orzeczeniu zawarcia umowy o przyłączenie, której wykonanie (polegające na obowiązku wykonania przez (...) licznych czynności w wyłącznym interesie zainteresowanego) będzie powodować uniemożliwienie realizacji innych inwestycji i rozbudów na potrzeby odbiorców oraz innych wytwórców oraz obciążeniem tychże kosztami realizacji inwestycji;

- naruszenie art. 3 oraz art. 23 ust. 1 Rozporządzenia Komisji Europejskiej z dnia 6 sierpnia 2008 r. nr 800/2008 uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i art. 88 Traktatu, poprzez orzeczenie zawarcia umowy, skutkujące udzieleniem indywidualnej pomocy publicznej, bez uwzględnienia kryteriów udzielania tej pomocy;

- naruszenie art. 7 ust. 8 pkt 3 p.e. poprzez błędna jego wykładnię polegającą na utożsamieniu pojęcia „przyłącza” z pojęciem „przyłączenia” i w konsekwencji przyjęciu, że za przyłączenie do sieci dystrybucyjnej odnawialnych źródeł energii pobiera się opłatę w wysokości połowy rzeczywistych nakładów poniesionych na budowę przyłącza;

- naruszenie art. 32 ust. 1 pkt 3 p.e. poprzez jego niezastosowanie, tj. orzeczenie zawarcia umowy o przyłączenie, która nakłada na (...) obowiązek wykonywania czynności należących do operatora systemu przesyłowego, mimo że posiadana przez powodową spółkę koncesja obejmuje tylko wykonywanie działalności dystrybucyjnej;

- naruszenie art. 107 § 1 k.p.a. poprzez jego niezastosowanie - brak wskazania w rozstrzygnięciu decyzji podstawy prawnej upoważniającej dyrektora oddziału Urzędu Regulacji Energetyki do wydania Decyzji z upoważnienia Prezesa URE oraz brak wskazania w sentencji Decyzji aktów prawa materialnego stanowiących podstawę jej wydania;

- naruszenie art. 7 Konstytucji i art. 6 k.p.a. tj. obrazę obowiązku działania na podstawie przepisów prawa i w granicach prawa.

Ponadto wskazanym odwołaniem powód zaskarżył również postanowienie Prezesa URE z 11 września 2009 r. numer (...) w przedmiocie oddalenia wniosków (...) (o przeprowadzenie dowodów z oględzin i opinii biegłych) oraz w przedmiocie odmowy wezwania do udziału w charakterze strony innych, niż zainteresowany podmiotów, których możliwość przyłączenia powiązana jest z brakiem technicznych i ekonomicznych przyłączenia Zainteresowanego.

W związku z powyższymi zarzutami, powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i umorzenie postępowania administracyjnego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej Decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki, celem ustalenia przez organ regulacyjny spełnienia przesłanek obowiązku zawarcia umowy o przyłączenie oraz celem ukształtowania treści umowy z uwzględnieniem zasady ekwiwalentności oraz konkurencyjności. Ponadto powód wniósł o zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie zainteresowany – Elektrownie (...) sp. z o.o. w S. wniósł o jego oddalenie w całości, oddalenie wniosków dowodowych powodowej spółki oraz zasądzenie kosztów procesu od powoda na rzecz zainteresowanego. Zainteresowany stwierdził, że istotą sporu między stronami są koszty przyłączenia farmy wiatrowej do sieci elektroenergetycznej, co zostało rozstrzygnięte zgodnie ze stanowiskiem reprezentowanym przez zainteresowanego w analogicznej sprawie VI ACa1142/09. Argumentował ponadto, że większość zarzutów odwołania dotyczy w istocie technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci, zatem nie wymaga dalszego badania ponieważ warunki przyłączenia zostały już wydane Elektrowni (...) sp. z o.o. przez powodową spółkę.

Pozwany – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Wyrokiem z dnia 1 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie (...) S.A. w P. oraz obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego i zainteresowanego.

Od powyższego wyroku powód wniósł apelację, w której domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie – jego zmiany poprzez uwzględnienie odwołania.

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2013r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, po rozpoznaniu apelacji powoda, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny wskazał, że dla rozstrzygnięcia sprawy istotne jest przede wszystkim ustalenie, czy w dacie orzekania spełnione zostały warunki techniczne i ekonomiczne do przyłączenia zainteresowanego do sieci powoda. Sąd rozpoznający sprawę winien w tym przedmiocie dokonać własnych ustaleń faktycznych i oceny prawnej. Tymczasem Sąd Okręgowy w istocie ograniczył się do oceny zasadności zarzutów podnoszonych w odwołaniu, nie dokonując ustaleń w zakresie niezbędnym dla oceny zasadności stanowiska prezentowanego przez obie strony.

Sąd Apelacyjny wskazał również, że w sytuacji gdy powód zaprzeczył w odwołaniu faktowi istnienia warunków ekonomicznych i technicznych przyłączenia Sąd Okręgowy nie mógł poprzestać na ustaleniu, że warunki przyłączenia zostały uznane przez powoda poprzez fakt ich wydania. W takiej sytuacji był zobowiązany zbadać, czy faktycznie one istnieją. Warunki przyłączenia określają bowiem tylko kwestie techniczne, co wynika wprost z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu

elektroenergetycznego. Warunki przyłączenia nie odnoszą się zaś w ogóle do przesłanki technicznej możliwości przyłączenia źródła energii i ekonomicznej zasadności koniecznych do tego inwestycji (wykraczających poza samą realizację przyłączenia), zatem wydanie warunków przyłączenia nie przesądza o istnieniu warunków technicznych i ekonomicznych do dokonania przyłączenia w sytuacji, kiedy strona kwestionuje warunki umowy o przyłączenie. Sąd Apelacyjny stwierdził też, że Sąd Okręgowy nie zbadał kwestii warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia, ani nie podał motywów, które pozwalałyby na weryfikację zajętego stanowiska, co uzasadnia zarzut naruszenia art. 7 ust. 1 p.e. oraz zarzut nierozpoznania istoty sprawy. Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy nie odniósł się do kwestii wygaśnięcia na podstawie art. 7 ust. 8c i 8i p.e. oraz art. 7 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy – Prawa energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 21 poz. 104) warunków przyłączenia wydanych w 2008 r., a także nie ocenił znaczenia decyzji środowiskowej nr (...) z 23 września 2009 r., na którą wskazywał powód w odwołaniu. Ponadto Sąd Apelacyjny wskazał, iż Sąd Okręgowy pominął okoliczność, że samo wymienienie w dokumencie warunków przyłączenia inwestycji sieciowych koniecznych do bezpiecznego przyłączenia nie oznacza, że przedsiębiorstwo sieciowe dysponuje środkami finansowymi na ich realizację. Uzasadniony był również zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 7 ust. 5 p.e. poprzez przyjęcie, że wyrażony w tym przepisie ogólny obowiązek rozbudowy sieci pozostaje także, gdy rozbudowa ta nie jest ujęta w założeniach oraz planach, o których mowa w art. 19 i 20 p.e., w szczególności w zatwierdzonym przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki planie rozwoju przedsiębiorstwa energetycznego za lata 2011 – 2015.

Sąd Apelacyjny nie uwzględnił natomiast zarzutu apelacji dotyczącego naruszenia art. 7 ust. 3 p.e. poprzez pominięcie okoliczności że przedmiotowa farma wiatrowa nie została wybudowana oraz zarzutu dotyczącego braku po stronie zainteresowanego tytułu prawnego do nieruchomości. Sąd Apelacyjny nie podzielił ponadto zarzutów apelacji dotyczących naruszenia art. 7 ust. 8 p.e. poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że pojęcie ustawowe „przyłączenia” jest tożsame z pojęciem „przyłącza” bez uwzględnienia kosztów koniecznego dla przyłączenia wzmocnienia sieci celem umożliwienia odbioru energii elektrycznej wytwarzanej przez podmiot przyłączony.

Przekazując sprawę do ponownego rozpoznania Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd Okręgowy winien ustalić czy zostały spełnione warunki przyłączenia badając ich istnienie według treści art. 7 ust. 1 p.e., a nie opierając się na przyznaniu ich istnienia wobec przedłożenia ich treści przez przedsiębiorstwo energetyczne oraz odnieść się do zarzutów powoda dotyczących ujęcia rozbudowy sieci w założeniach oraz planach, o których mowa w art. 19 i 20 p.e.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 16 marca 2015r. na podstawie art.479⁽⁵³⁾ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że oddalił wniosek zainteresowanego – Elektrownie (...) sp. z o.o. w S. o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej (...) oraz zasądził od pozwanego – Prezesa URE na rzecz powoda - (...) sp. z o.o. w P. koszty procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy poprzedził ustaleniem, że planowana inwestycja nie powstała. Pozwany i zainteresowany nie wskazali też, że istnieją założenia oraz plany, o których mowa w art. 19 i 20 p.e. przewidujące przyłączenie (...) do sieci, ani nie zgłosili w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych. Sąd Okręgowy przyjął zatem, że ani założenia, ani plany, o których mowa w art. 19 i 20 p.e. nie zostały sporządzone dla obszaru na którym ma powstać przyłączany obiekt.

Sąd Okręgowy stwierdził też, że stosownie do art. 386 § 6 k.p.c. w niniejszej sprawie wiążąca jest ocena prawna Sądu Apelacyjnego, że art. 7 ust. 5 p.e. nakładający obowiązek rozbudowy sieci oraz finansowania rozbudowy sieci na potrzeby równych podmiotów nie ma charakteru przepisu bezwzględnie obowiązującego, a sam obowiązek aktualizuje się na określonych w tym przepisie warunkach. Obowiązek ten spoczywa na przedsiębiorstwach energetycznych wyłącznie w zakresie wynikającym z przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 9 oraz art. 46 p.e. oraz w zakresie wynikającym z założeń lub planów, o których mowa w art.19 i 20 ustawy. Obowiązki w tym zakresie wynikające z innych przepisów Prawa energetycznego (art. 4 ust. 1 i art. 9 ust. 3 pkt 3 i 4 p.e.) nie rozciągają obowiązku publicznoprawnego rozbudowy i modernizacji systemu elektroenergetycznego na inwestycje „wymuszone” przez przyłączenia kolejnych podmiotów.

Sąd Okręgowy stwierdził też, że wiążąca dla niego jest również ocena Sądu Apelacyjnego, że wybudowanie przyłączanego obiektu nie jest warunkiem koniecznym, wynikającym z art. 7 ust. 3 p.e., zaś zainteresowany przedstawił tytuł prawny do nieruchomości, a także ocena prawna odnosząca się do wykładni art. 8 ust 3 p.e., zgodnie z którą rzeczywiste nakłady na przyłączenie obejmują jedynie nakłady na budowę przyłącza, a nie na rozbudowę sieci elektroenergetycznej.

Sąd Okręgowy zważył też, że jest bezsporne, iż przyłączenie do sieci spornego obiektu wymaga rozbudowy sieci, m.in. przebudowy linii 110 kV relacji „M. (...) D.-C.-K.-D. (...)”, linii 110kV relacji „P.-M.-B.”, rozbudowania szyn i wymiany systemu zabezpieczeń w stacji transformatorowej 110/15 kV (...). Bez tych prac przyłączenie (...) nie jest technicznie możliwe.

Kwestią kluczową jest zatem, czy powyższe inwestycje, zgodnie z art. 7 ust. 5 p.e., są objęte obowiązkiem zapewnienia przez powoda realizacji i finansowania budowy i rozbudowy sieci na potrzeby przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie, na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1-4, 7 i 8 i art. 46 p.e. oraz w założeniach lub planach, o których mowa w art. 19 i 20 p.e. Przedsiębiorstwo energetyczne nie może bowiem powoływać się na brak warunków technicznych w związku brakiem określonych elementów sieci, jeżeli taka rozbudowa sieci wynika z przepisów wydanych na podstawie art. 9 ust. 1-4, 7 i 8 i art. 46 (odnoszące się do systemów gazowych) oraz w założeniach lub planach, o których mowa w art. 19 i 20 p.e.

A ponieważ w niniejszej sprawie fakt istnienia założeń lub planów dla obszaru, na którym ma powstać przyłączany obiekt, o których mowa w art. 19 i 20 p.e. nie został wykazany, Sąd Okręgowy stwierdził, że tym samym nie zostało wykazane istnienie po stronie powoda publicznoprawnego obowiązku zawarcia umowy o przyłączenie. Wniosek zainteresowanego o orzeczenie zawarcia umowy o przyłączenie, wobec braku zgody po stronie powoda na zawarcie umowy w proponowanej treści, podlegał w związku z tym oddaleniu.

W apelacji od powyższego wyroku, zaskarżając go w całości, zainteresowany - Elektrownie (...) sp. z o.o. w S. wniósł o jego zmianę przez oddalenie odwołania powoda od spornej decyzji, a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku, o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i w każdym przypadku – o zasądzenie od powoda kosztów procesu oraz dopuszczenie dowodów wskazanych w apelacji na okoliczności i w zakresie w niej wskazanym.

Skarżący zarzucił Sądowi Okręgowemu rażąco naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci:

- art. 7 ust. 5 w związku z art. 19 i 20 p.e. w zw. z art. 386 § 6 k.p.c. przez ich błędne zastosowanie i uznanie, że założenia do planu lub plan zaopatrzenia w energię elektryczną, paliwa gazowe i ciepło, o których mowa w art. 19 i 20 p.e., są prawem miejscowym i powinny określać obowiązek finansowania i rozbudowy sieci powoda w celu przyłączenia elektrowni wiatrowej do sieci, a ich brak stanowi przesłankę niweczącą obowiązek powoda rozbudowy i finansowania rozbudowy sieci w celu przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie, określony w art. 7 ust. 5 p.e. Ponadto, zdaniem skarżącego, sąd pierwszej instancji naruszył powyższe przepisy działając w błędnym przekonaniu, że jest w tym zakresie związany wskazaniami sądu drugiej instancji w trybie art. 386 § 6 k.p.c.;

- art. 17 ustawy z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 21, poz. 104, zwanej dalej „Nowelizacją”) w zw. z art. 7 ust. 5 i w zw. a art. 19 i 20 p.e. przez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie tego, że w czasie, gdy zainteresowany ubiegał się o wydanie przez powoda technicznych warunków przyłączenia gminy nie miały obowiązku uchwalania, ani założeń do tych planów, ani samych planów, o których mowa w art. 19 i 20 p.e. i do dziś nie istnieje obowiązek, o którym mowa w art. 20 p.e., a jedynie założeń, o których mowa w art 19 p.e.;

- art. 7 ust. 5 w zw. z art. 19 i 20 raz w zw. z 18 ust. 1 p.e. przez jego błędne zastosowanie i uznanie, że do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, paliwa i ciepło, wymienionych w art. 18 ust. 1 pkt 1 p.e. należy ujmowanie w ramach założeń do planu i planu, o których mowa w art. 19 i 20 p.e., planowania zaopatrzenia w energię elektryczną w zakresie budowy elektrowni wiatrowych, modernizacji i rozbudowy sieci elektroenergetycznych

służących do wyprowadzenia mocy z tych elektrowni wiatrowych, czyli inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym i nie służących organizacji zapatrzenia w energię elektryczną na obszarze gminy, w rozumieniu w art. 18 ust. 1 pkt. 1 p.e.;

- art. 7 ust. 1 p.e. przez jego błędne zastosowanie skutkujące zaniechaniem ustalenia, że istniały techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia elektrowni wiatrowej (...) do sieci powoda, choć w sprawie zgromadzono na tę okoliczność dowody jeszcze na etapie postępowania administracyjnego, a kwestia istnienia ekonomicznych warunków przyłączenia zainteresowanego jest kwestią prawną przesądzoną przez ustawodawcę w Prawie energetycznym.

Skarżący zarzucił też Sądowi Okręgowemu naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci:

- art. 233 § 1 i 2 w zw. z art. 386 §6 k.p.c. przez nierozpoznanie istoty sprawy i pominięcie w procesie orzekania wskazań sądu drugiej instancji co do dalszego postępowania w sprawie, którymi sąd ten był związany i zaniechanie dokonania ustaleń i ocen co do: istnienia technicznych i ekonomicznych warunków przyłączenia elektrowni wiatrowej (...) w rozumieniu art. 7 ust. 1 p.e., skutków prawnych wejścia w życie Nowelizacji w zakresie ważności warunków przyłączenia oraz znaczenia decyzji środowiskowej wydanej zainteresowanemu;

- art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c. przez uznanie, że na powodzie nie ciąży obowiązek zgłaszania przy odwołaniu wszelkich zarzutów wobec spornej decyzji, a także precyzyjnych wniosków dowodowych na poparcie tych zarzutów, a na pozwanym i zainteresowanym ciąży obowiązek powoływania dowodów na obalenie takich nieprecyzyjnych zarzutów i wniosków dowodowych powoda;

- art. 479¹² k.p.c. przez jego niezastosowanie i uwzględnienie zarzutu naruszenia art 7 ust. 5 w zw. z art. 19 i 20 p.e., choć nie był on podniesiony w odwołaniu;

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez zaniechanie wskazania ustalonych faktów, w szczególności w zakresie określenia „obszaru na którym ma powstać obiekt”, skutków wynikających z użycia tego sformułowania, ani też dowodów na których sąd się oparł; nie wyjaśnienia powodów, dla których sąd pominął szereg twierdzeń i wywodów prawnych zainteresowanego i pozwanego oraz dlaczego odmówił wiarygodności i mocy dowodowej powołanych przez nich dowodów; nie wskazanie także podstawy prawnej niektórych istotnych rozstrzygnięć, na skutek czego wyrok jest niejasny, wewnętrznie sprzeczny i nie jest możliwa jego skuteczna kontrola instancyjna;

- art. 365 k.p.c., przez nie uwzględnienie wyrokami innych sądów, z których wynika obowiązek powoda do wykonania na swój koszt tych samych inwestycji w rozbudowę i modernizacji sieci, które zostały wskazane jako konieczne do wybudowania w celu spełnienia technicznych warunków przyłączenia dla elektrowni wiatrowej (...) planowanej przez zainteresowanego.

W toku postępowania apelacyjnego, w dniu 16 lutego 2016r., (...) sp. z o.o. w P. i (...) sp. z o.o. w S. zawarli umowę o przyłączeniu (...) do sieci powoda, stwierdzając w niej, że tym samym zakończyli spór związany z wnioskiem zainteresowanego o przyłączenie do sieci powoda w trybie publicznoprawnym.

W związku z powyższym powód – (...) sp. z o.o. w P. oświadczył, że o ile zainteresowany nie cofnie apelacji, wnosi o jej oddalenie w całości i zasądzenie od zainteresowanego na jego rzecz kosztów postępowania.

Zainteresowany - (...) sp. z o.o. w S. oświadczył, że nie cofa apelacji i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz spornej decyzji, celem wyeliminowania ich z obrotu.

Pozwany – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki stwierdził, że nie kwestionuje trafności zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zainteresowanego podlegała oddaleniu.

Orzekając w sprawach cywilnych sądy powszechne obu instancji rozstrzygają spór pomiędzy stronami przy uwzględnieniu zawartego w art. 316 k.p.c. nakazu uwzględnienia także tych zdarzeń, które nastąpiły w toku postępowania sądowego. Powyższy nakaz nie znajduje jednak najczęściej zastosowania w sprawach rozstrzyganych przez SOKiK na skutek odwołań od decyzji administracyjnych wydanych przez organy regulacyjne. Kognicja sądów ma bowiem w tych sprawach charakter szczególny ze względu na zaliczenie ich do kategorii spraw cywilnych jedynie w znaczeniu formalnym (patrz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 marca 2012r. wydany w sprawie VI ACa 1150/11, Lex nr 1131091). Jednak w sytuacji, gdy po wydaniu decyzji zaistnieją okoliczności wpływające na jej merytoryczną zasadność, art. 316 znajduje zastosowanie.

Taka właśnie sytuacja ma miejsce w sprawie niniejszej. Sporna decyzja zapadła po rozpatrzeniu wniosku zainteresowanego – Elektrowni (...) sp. z o.o. w S. o rozstrzygnięcie w trybie art. 8 ust 1 p.e. sporu z (...) sp. z o.o. w P., dotyczącego ustalenia treści umowy o przyłączenie (...) do sieci elektroenergetycznej. Ma ona charakter konstytutywny, a wynikający z niej skutek w postaci złożenia przez strony oświadczeń woli o treści w niej ustalonej nastąpiłby z momentem jej uprawomocnienia się, a więc z chwilą prawomocnego rozstrzygnięcia sporu przez sąd drugiej instancji. Z tą zatem datą strony zawarłyby postulowaną umowę.

Skoro więc obecnie spór, który wywołał potrzebę wydania przez Prezesa URE zaskarżonej decyzji, został rozwiązany przez strony poprzez zawarcie umowy z dnia 16 lutego 2016r. o przyłączeniu (...) do sieci elektroenergetycznej powoda, nie istnieją dalsze faktyczne i prawne przesłanki uzasadniające jej zaistnienie w obrocie. Zatem, niezależnie od oceny trafności motywów, które zdaniem Sądu Okręgowego uzasadniały wydanie wyroku, mocą którego decyzja podlega zmianie poprzez oddalenie wniosku zainteresowanego o rozstrzygnięcie przez Prezesa URE powyższego sporu w trybie art. 8 ust 1 p.e., wyrok ten w obecnym stanie faktycznym odpowiada prawu, a apelacja zainteresowanego – oddaleniu.

Sąd Apelacyjny miał przy tym na uwadze, że rozstrzygnięcie postulowane przez zainteresowanego w piśmie z dnia 18 marca 2016r. oraz w toku rozprawy apelacyjnej nie jest dopuszczalne w świetle art. 479⁵³ § 1 i 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wskazaną w art. 98 § 1 i 3 k.p.c.